

«Ο Κωνσταντής»

Λίτσα Ψαραύτη

ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ:

- Παιδιά των φαναριών και κοινωνική αναληψία
- Οι αλλοδαποί εργαζόμενοι, οι οικονομικοί μετανάστες και τα προβλήματα τους.
- Η αγάπη ως μέσο ανακούφισης του παιδικού πόνου

Στόχος του κειμένου: Η καταγγελία της παιδικής εργασίας και εκμετάλλευσης και η ευαισθητοποίηση του αναγνώστη.

ΕΝΟΤΗΤΕΣ

1^η Ενότητα: «Μόλις το φανάρι... κοντά στα δώδεκα»

Ο μικρός βιοπαλαιστής και ο αγώνας του για επιβίωση.

2^η Ενότητα: «Βράδιασε... τη μαγειρίτσα»

Η φιλοξενία της Κυρά-Δέσποινας.

Χρόνος:

Παραμονή

Ανάστασης.

Τόπος: Το περιβάλλον της πόλης και το διαμέρισμα της κυρά Δέσποινας.

ΠΡΟΣΩΠΑ

Κωνσταντής: Ένας μικρός βιοπαλαιστής, από άλλη χώρα γεγονός που δυσχεραίνει ακόμα περισσότερο την επιβίωσή του καθώς η οικογένειά του δε ζει στην Ελλάδα. Ζει σε άθλιες συνθήκες, που θέτουν σε κίνδυνο την υγεία του αφού περιφέρεται απροστάτευτος και ρακένδυτος μέσα στους κρύους δρόμους της Αθήνας. Ωστόσο δεν εγκαταλείπει την εργασία του. Επιπλέον, αντιμετωπίζει την αδιαφορία και την καχυποψία των περαστικών γεγονός που έχει επηρεάσει την προσωπικότητά του, γιατί κρατά ψυχρή και δύσπιστη στάση απέναντι στους ανθρώπους. Όμως, θα εμπιστευτεί την κυρά Δέσποινα και θα δεχθεί τη φιλοξενία της αφού η καλοσύνη της θα τον πείσει να αφεθεί στη φροντίδα της.

Κυρά Δέσποινα: Είναι μία μοναχική, ηλικιωμένη γυναίκα που η μοναξιά της δεν της απαγόρευσε να προσφέρει απλόχερα αγάπη στους συνανθρώπους της. Θα δει από μακριά τον Κωνσταντή και θα τη συγκινήσει η παρουσία του και η ταλαιπωρία την οποία υφίσταται ως ανήλικος βιοπαλαιστής. Το αίσθημα της αλληλεγγύης που τη διακρίνει είναι ειλικρινές και πηγαίο γιατί χωρίς δεύτερη σκέψη θα βοηθήσει τον Κωνσταντή ο οποίος της θυμίζει και τον εγγονό της, γεγονός που την κάνει να προσφέρει αμέτρητη αγάπη και φροντίδα προς το μικρό παιδί. Η κυρά Δέσποινα είναι άνθρωπος ευαίσθητος, στοργικός και πονόψυχος. Ταυτόχρονα με την παρουσία του

παιδιού, αποκτά νόημα η νύχτα της Ανάστασης αφού δεν θα την περάσει μόνη της.

ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΕΣ

ΤΕΧΝΙΚΕΣ

Αφηγηματικοί τρόποι: Αφήγηση και περιγραφή, διάλογος (που σκιαγραφεί τους χαρακτήρες και περιγράφει τα συναισθήματά τους), αφηγηματικό σχόλιο.

Αφηγηματική τεχνική: Πρόκειται για τριτοπρόσωπη αφήγηση, για παντογνώστη αφηγητή που δε συμμετέχει στην ιστορία αλλά γνωρίζει τις πράξεις, τις σκέψεις, τα συναισθήματα των ηρώων.

Η αφήγηση είναι γραμμική, ευθύγραμμη γιατί ακολουθεί τη χρονική σειρά των γεγονότων. Υπάρχουν βέβαια κάποιες μικρές αναδρομές στο παρελθόν (η προηγούμενη, ευτυχισμένη ζωή του Κωνσταντή, τα ταξίδια του εγγονού της κυρά-Δέσποινας).

Γλώσσα: Απλή δημοτική, απλό λεξιλόγιο, χωρίς ιδιωτισμούς.

Ύφος: απλό και λίγα εκφραστικά μέσα: επίθετα, εικόνες και μεταφορές

Το Πάσχα και το μήνυμα της αγάπης

«Το μήνυμα της αγάπης του Πάσχα λειτουργεί εμμέσως αλλά εμπράκτως στην περίπτωση της κυρίας Δέσποινας, μιας απλής, ηλικιωμένης γυναίκας. Η μοναξιά της, που αφήνεται να διαφανεί διακριτικά, η ενθύμηση του εγγονού της που ζει μακριά της, η λύπησή της, η ίδια η μέρα του Μεγάλου Σαββάτου γίνονται αφορμή να αναδυθούν τα φιλόδοξα συναισθήματά της. Έτσι, θα συνεορτάσει το Πάσχα με ένα άλλο άτομο που κι αυτό, για άλλους λόγους, συνέπεσε να είναι μόνο του τις γιορτινές εκείνες μέρες. Πρόκειται για τον κεντρικό ήρωα, το μικρό Κωνσταντή, ένα Αλβανάκι, παιδί των φαναριών.

Αν σώζεται η ανθρωπιά και αναδύεται η ελπίδα με τη συμβολική φράση του τέλους ("Χριστός Ανέστη"), που συνδυάζεται με την ουσία και όχι τους τύπους, αυτό οφείλεται στην προσωπική πρωτοβουλία της ηλικιωμένης γυναίκας.

Η συγγραφέας καταδικάζει την κοινωνική αδιαφορία μπροστά στην εκμετάλλευση και τον τραυματισμό της ευαίσθητης ψυχής.

Με ευαισθησία και ρεαλισμό παρουσιάζει κοινωνικά προβλήματα όπως οι τεράστιες δυσκολίες επιβίωσης των μεταναστών, η παιδική εργασία, οι άθλιες συνθήκες διαβίωσης, η αναλγησία του κοινωνικού περίγυρου. Στην αφήγηση δεν υπάρχουν ηθικολογίες και διδακτισμοί, αλλά ρεαλιστικοί διάλογοι αποκαλύπτουν τα γνήσια συναισθήματα των ηρώων».